

Spotvogel

Rood

Vorige week kreeg ik het SOVON-Nieuws in de bus met op de achterpagina de Rode Lijst 2004. Voor 78 broedvogelsoorten wordt aangegeven wat hun status in Nederland is, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen VN (verdwenen), EB (ernstig bedreigd), BE (bedreigd), KW (kwetsbaar) en GE (gevoelig).

Maar liefst achtenzeventig soorten waar iets mee mis is, wat een tranendal ... maar het moet me van het hart dat er wel het een en ander op de Lijst aan te merken valt. Zo staat daar de Griel, status VN, verdwenen dus. En nu zult u zeggen: dat klopt toch ook, de Griel heeft in voor het laatst in 1956 in Nederland gebroed, ergens in de Amsterdamse Waterleidingsduinen, wat kan daarop worden afgedongen? Nou, precies dat. Eind jaren zestig van de vorige eeuw was Nederland te druk en te bebouwd geworden om de ruimteminnende Griel nog kansen te bieden. Sinds die tijd moet het beest het doen met Frankrijk, Spanje en oostelijke gebieden. Moeten we dan niet blijven treuren om het verlies van de Griel? Ik denk van niet, laten we het accepteren dat het in ons land voor deze soort niet meer gaat en de Griel vooral niet tot in lengte van jaren (2099? 3050? 100.000?) op de Rode Lijst blijven zetten. Dan kunnen we net zo goed de Dodo en de Solitaire handhaven op de Mauritius-lijst, dat heeft ook geen enkele zin, behalve dan dat het de lijst langer maakt. En dan Middelste Zaagbek, Grote en Kleine Zilverreiger en Raaf. Samen goed voor vier keer GE, maar als je erover nadenkt vier merkwaaardige vermelding voor een Rode Lijst, want het zijn juist vier soorten die de laatste decennia bezig zijn hun broedarealen uit te breiden. De Middelste Zaagbek rukt op naar het zuiden en broedde voor 1977 niet elk jaar in Nederland. Nu dus wel. De beide soorten zilverreigers worden de laatste jaren in rap tempo algemener, zoals iedereen die wel eens volgt in Oostvaardersplassen en Lauwersmeer met eigen ogen kan zien. En de

Raaf heeft zich na zijn herintroductie in 1969 opgewerkt van één succesvol broedpaar tot ongeveer 100 - alle in de daarvoor geschikte gebieden in Midden-Nederland (Veluwe) uiteraard - maar elke vogelsoort komt alleen maar tot broeden in een geschikt gebied, dus zo vreemd is dat niet. Deze vier soorten horen dus op de 'Blauwe lijst van Vogels waar het goed mee gaat', de Hoera-lijst van de Joepie-joepie-vogels, en niet op de Rode.

Zuidelijke Bonte Strandloper en Engelse (Gele) Kwikstaart, VN en EB. Dikke ellende dus ... of valt het mee? Ja, gelukkig wel. De Bonte Strandloper is een noordelijke soort die als broedvogel in Nederland in de negentiende eeuw al zeldzaam was (en waar we om kunnen blijven treuren, zie Griel) en alle broedende Engelse Kwikken in Nederland moeten als bonus worden gezien, als verdwaalde beesten in de bollenvelden die eigenlijk een land verder zouden moeten zitten (maar het waaide zo hard en het water was zo nat).

Echt verbazingwekkend vind ik dat Dwergmeeuw ook wordt opgevoerd, en wel als EB. Het is waar, er broedt wel eens een paartje in Nederland, een paar jaar geleden nog in Groningen, maar er is heel wat geestelijke acrobatiek voor nodig om Dwergmeeuw te beschouwen als Nederlandse broedvogel. Dat is de soort niet. Punt. En Ransuil, dat is toch wel een heel vreemde eend in de bijt. Deze soort staat vermeld als KW, en dat is natuurlijk waar, maar dat geldt voor alle soorten waarvan je het nest kunt doorschieten of de boom kunt omzagen. Gaat het echt slecht met de Ransuil, kun je die over een kam scheren met Steenuil (wat wel gebeurt) en Kerkuil? En inderdaad, de Goudplevier broedt niet meer in Nederland, maar was dat al niet voor Thijssse het geval? En Grote Mantelmeeuw, moet die werkelijk als GE op de Lijst?

En waarom staat Morinelplevier en nou weer niet op?

